

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2863

SUPORT ALS REFUGIATS I REFUGIADES DE DIFERENTS ORÍGENS, QUE ARRIBEN CERCANT ASIL A EUROPA PEL CORREDOR DELS BANCANS, MITJANÇANT LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT

País: MACEDÒNIA-SÈRBIA-CROÀCIA

Regió: BANCANS

Continent: EUROPA

Realitzat per: PALLASSOS SENSE FRONTERES / UNICEF / LA STRADA INTERNATIONAL / UNHCR

Data aprovació: 23/10/15
Període finançament: 2015

Import total projecte:	37.345,00 euros
Aportació contrapart:	10.000,00 euros
Aportació entitat:	2.435,00 euros
Aportació sol·licitada:	25.000,00 euros
Aportació del FONDS:	25.000,00 euros
10% de gestió:	2.500,00 euros
Import total a finançar:	27.500,00 euros

Estat del Projecte: Finalitzat

SINOPSI

La proposta contempla oferir suport emocional a la infància refugiada siriana, afganesa i iraquiana, mitjançant gires d'espectacles de diverses durades (30-45 minuts) fonamentats en la comicitat blanca i amable dels pallassos i pallasses, i la varietat del circ (acrobàcies i malabars). Les accions seran suaus però alegres, per tal d'afegir energia positiva però evitant esverar amb excessos d'energia els infants. L'acció persegueix sobretot actuar positivament en els processos de resiliència dels infants afectats per la guerra i per la situació de refugi.

La tipologia de l'acció de Pallassos sense Fronteres possibilita entre altres coses:

- Increment i desenvolupament de l'humor: els nens aprenen a fer bromes i a interpretar-les, aprenen jocs diferents, a riure d'elements dels quals normalment no riuen.
- Millora de l'estat anímic: s'observa un major relaxament i una disminució de la tensió en els nens després dels espectacles.
- Increment de l'autoestima: el fet que els artistes es barregin entre els infants i atenguin les seves demandes, els prestin atenció, fa que els nens se sentin més valorats i els fa sentir importants per uns moments.
- Increment de les relacions interpersonals: s'observa com mitjançant els espectacles millora la relació entre els propis nens que assisteixen als espectacles, i també d'aquests amb els educadors, pel fet de que l'acció els dona una base de relació en comú per establir-ne de noves.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

- Facilitar les tasques d'atenció als infants dutes a terme per altres organitzacions que donen suport als infants i que actuen en prevenció contra el tràfic de nens i nenes.

L'entitat treballa de manera coordinada amb PSF internacional. La secció de PSF Catalunya ha realitzat una missió exploratòria i ha focalitzat les seves activitats als següents llocs:

1. Gevgelija (Macedònia) - Vinojug: camp de trànsit de Grècia a Sèrbia.
2. Preshevo (Sèrbia): centre on s'identifica i registra als refugiats per redireccionar-los a Croàcia.
3. Belgrad (Sèrbia): plaça de l'estació d'autobusos, plaça de la Facultat d'Economia i centre de suport als sol·licitants d'asil.
4. Petrovo Selo (Croàcia): pas fronterer on arriben els refugiats provinents del camp d'Opatovac.
5. Bapska (Croàcia): pas fronterer entre Croàcia i Sèrbia on els refugiats esperen en fila els vehicles que els duren a Opatovac.
6. Opatovac (Croàcia): camp de refugiats muntat per l'exèrcit on els refugiats passen no més de 48 hores

Els recursos sol·licitats van imputats a despeses de logística. La feina dels pallassos i pallasses és voluntària.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

Traspàs p. 2833 - SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L'ÀREA MEDITERRÀNIA

SEGUIMENT

MARÇ 2016

L'informe final ha estat elaborat per PALLASSOS SENSE FRONTERES i cobreix el període comprès entre el 20 de setembre i el 31 de desembre de 2015.

DESCRIPCIÓ DEL MECANISME D'EXECUCIÓ

Dins el complex context en el qual s'ha realitzat el projecte s'han produït canvis constants als qual hem hagut de respondre amb un grau de flexibilitat molt gran i exigent. Des que es va iniciar la missió exploratòria el 25 de setembre, moment en el qual hi havia concentracions de refugiats a Croàcia i columnes de gent que es traslladaven d'oest a est pel territori croata es van produir canvis de context en diferents àmbits:

- Canvis en l'actitud dels governs en relació al trànsit o acceptació dels refugiats.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

- Canvis dels governs en relació a l'estatus legal de les ONG que brindaven ajut als refugiats.
- Restricció en l'accés a localitzacions on es trobaven els refugiats.
- Tancament de centres i obertura de nous en altres llocs amb el conseqüent reordenament dels fluxos.
- Incrementos i decrements dels mateixos fluxos a causa de vagues de transport marítim o altres factors meteorològics.

En concret això ens va obligar a tenir un equip d'artistes que fos capaç de desdoblarse en qualsevol moment o de moure's amb agilitat cap on fos necessari, amb un coordinador logístic i amb una infraestructura mínima que permetés llur mobilitat.

Els canvis que vam efectuar en comparació amb la proposta detallada inicial van ser que en lloc de treballar a Opatovac (Croàcia) i altres punts fronterers d'aquest país amb Sèrbia i Hongria, vam haver de posar en marxa les activitats a la frontera Macedònia-Grècia amb accions esporàdiques a la frontera Sèrbia-Macedònia. A Belgrad vam intentar dur a terme accions però vam topar amb el desmantellament de les tendes dels refugiats a la plaça davant de la Facultat d'Economia o l'anomenada Bristol davant l'estació d'autobusos i el seu trasllat a altres llocs i la dificultat d'aconseguir els permisos per actuar.

Les activitats que es van dur a terme finalment van ser de 163 espectacles/animations dutes a terme a les localitzacions de Gvegvelija (FYROM), Idomeni (Grècia) i Preshevo (Sèrbia) per ordre d'intensitat. Es va arribar a 40.720 persones i vam desplegar 17 artistes sobre terreny principalment catalans però també d'altres punts de l'Estat espanyol. Els espectacles eren de pallassos i circ, fonamentats en la comicitat, en format de carrer amb la màxima flexibilitat i mobilitat.

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

OBJECTIUS I RESULTATS

Objectiu general: Oferir suport emocional a la infància siriana que es troba en el trànsit de refúgia cap a Europa.	
Indicadors previstos de l'objectiu general: La resposta és positiva en el 90% del públic assistent. El 10% no reacciona negativament.	Fonts de verificació: - Certificats de donació amb nombre de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de l'activitat realitzada on es pot observar la reacció del públic en diferents accions. - Documents de valoració dels artistes. - Documents de valoració de la contrapart.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Objectiu específic 1: La infància dóna mostres d'alegria i joc durant i després de les activitats realitzades.

Indicadors previstos:	Objectius assolits:	Fonts de verificació:
La resposta és positiva en el 90% del públic assistent. El 10% no reacciona negativament.	No va haver-hi reaccions negatives envers als nostres espectacles o accions en cap cas. Va haver-hi moments en els quals els refugiats prioritzaven, com és comprensible, el seu accés al transport cap a punts situats més al nord de la seva ruta.	Material gràfic. Informes artistes. Valoració de les contraparts.

Resultat esperat 1.1:

Indicadors previstos:	Resultats assolits:	Fonts de verificació:
<ul style="list-style-type: none"> - Certificats de donació amb número de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de l'activitat realitzada on es pot observar la reacció del públic en diferents accions. - Documents de valoració dels artistes. - Documents de valoració de la contrapart. 	<p>163 espectacles o accions artístiques per a 40.720 persones.</p> <p>117,5 hores d'espectacle/animació amb una mitja de durada per actuació de 42 minuts, amb la participació mitjana de 2,62 artistes per <i>bolo</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Certificats de donació amb numero de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de part de l'activitat realitzada. - (No vam aconseguir documents de valoració de les contraparts per la situació de caos i improvisació que es vivia sempre)

ACTIVITATS PREVISTES I GRAU DE COMPLIMENT

S'han fet 145 espectacles o accions artístiques per a 34.285 persones.

Activitat 1.1.1: - Espectacles de pallasos i pallasos fonamentats en la comicitat i les arts del circ.

Descripció de l'acció realitzada i observacions:

Calculem que un 25% d'activitats van ser en aquest format.

El tipus d'activitat que es va dur a terme va ser normalment espectacle de circ o pallaso amb una durada que s'adaptava sempre al temps d'estada dels refugiats en las diferents localitzacions.

Activitat 1.1.2: - Accions individualitzades de tipus pallaso d'hospital per als infants més febles i alhora receptius.

Descripció de l'acció realitzada i observacions:

Es van fer accions d'aquest tipus aproximadament en un 15% del volum total.

En determinats moments, i sempre que les condicions ho possibilitessin, es feien accions dirigides a infants en una situació de precarietat especial (discapacitats, nenes o nens no acompanyats, traumatitzats) però mai es va fer distinció en els certificats sobre els diferents tipus d'intervenció i per tant no podem segregar les activitats de forma adequada i certa.

Activitat 1.1.3: - Animacions i jocs de grup (no les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).

Descripció de l'acció realitzada i observacions:

Aquest va ser el gruix principal del projecte, 60% del volum total.

Era molt difícil fer espectacles escenificats d'una manera organitzada i formal. Per tant, es va recórrer a una cosa que els artistes dominaven molt bé, que era l'espectacle de carrer. De totes maneres, igual com en el cas anterior, als certificats no es va diferenciar entre un tipus d'activitat i altres.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Resum de l'estat de les activitats i grau de compliment

Activitats planificades	Estat de les activitats (en relació al cronograma)				Grau de compliment (en %)
	Anul·lada	Endarrerida	Al dia	Avançada	
1.1.1 - Animacions i jocs de grup (no les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).			X		100%
1.1.2 - Accions individualitzades de tipus pallaso d'hospital per als infants més febles i alhora receptius.			X		100%
1.1.3 - Animacions i jocs de grup (No les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).			X		100%

Altres activitats realitzades:

No es van realitzar altres activitats, llevat de coordinar, fer gestions logístiques i d'enllaç.

VALORACIÓ DE LA MARXA DEL PROJECTE I OBSERVACIONS

Valoració dels objectius, resultats i activitats, assolits i no assolits

Els canvis que es van produir al projecte van ser majoritàriament de caràcter geogràfic. De la previsió d'actuar a Croàcia, Sèrbia i Macedònia vam passar a una acció on les activitats es van dur a terme a Macedònia, Grècia i Sèrbia. És important destacar que sovint els beneficiaris eren els mateixos (exemple: Idomeni, Gvgvelija, Preshevo, Atenes) i que com més avall baixàvem en la ruta més beneficiaris de diferents orígens trobàvem. Els filtres que es posaven als refugiats van començar a tenir efecte a Idomeni, on al final del projecte vam topiar amb disturbis motivats per les protestes de refugiats-migrants d'origens que no eren Síria, l'Iraq ni l'Afganistan. En aquest punt vam decidir baixar a Atenes perquè a Idomeni cada cop hi havia menys famílies i menys infants.

Les activitats pròpiament dites van ser les mateixes que teníem previstes i el tipus d'acció que va predominar va ser l'espectacle de carrer amb molta flexibilitat de durada. A Gvgvelija, per exemple, les activitats es veien interrompudes sovint pel moment que arribava el tren, i les autoritats ens avisaven amb una mica d'antelació perquè poguéssim ajustar l'espectacle a la durada de la estada dels refugiats. També es van fer accions en petites carpes d'organitzacions que donaven suport als refugiats amb menjar, roba i altres atencions.

Alguns artistes més acostumats a models d'espectacle formal, amb un espai delimitat i un temps establert es van sentir una mica incòmodes perquè tot això en el context en què estaven no funcionava.

Valoració del grau de participació dels col·lectius implicats en l'execució del projecte

No podem dir que els col·lectius implicats en l'execució del projecte participessin gens ni mica en les activitats, sinó era per riure, divertir-se i passar-ho una estona bé. Aquest era l'objectiu i en el context esmentat els refugiats en general participaven només de la

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

seva determinació d'arribar a algun lloc segur on poguessin viure tranquils, lluny del conflicte i amb els recursos bàsics assegurats. Molta gent ens agràia la feina, jugava i reia amb nosaltres.

Descripció dels recursos utilitzats (humans, materials i financers) en el marc del projecte

El nostre projecte es va fonamentar sobretot en recursos humans i la logística essencial per oferir una mínima qualitat de vida als artistes durant la seva feina. Hi van participar 17 artistes i 1 logists. Un d'aquests va anar dues vegades a terreny, Òscar Hornero. Prèviament s'havia fet una exploratòria prèvia. El coordinador va ser un dels artistes, Nacho Camarero.

Vam recórrer a artistes de diferents llocs de l'estat per facilitar la disponibilitat. Sis artistes van sortir de Catalunya, quatre d'Aragó, dos de Balears, dos de Galícia, un d'Andalusia, un de Madrid i un de Castella-Lleó. El logista va sortir de Catalunya.

Inici	Final	Dies	Nom i cognoms	Especialitat	Procedència
02/10/15	27/10/15	26	Victoria Alcaraz Vidal	Pallassa	Catalunya
02/10/15	09/10/15	8	Oscar Hornero Sangüesa	Malabarista	Aragó
02/10/15	15/10/15	14	Miguel Angel Lanau Paules	Malabarista	Aragó
05/10/15	24/10/15	20	Enrique Muñoz Ronda	Pallasso	Aragó
06/10/15	20/11/15	46	Luis Ignacio González Camarero	Coordinador/Pallasso	Madrid
26/10/15	20/11/15	26	Marcelo Eudaldo González	Mim	Catalunya
26/10/15	13/11/15	19	Ramon Fugarolas Rodenas	Mag	Catalunya
28/10/15	13/11/15	17	Beatriz Garrido Molina	Maga	Andalusia
05/11/15	25/11/15	21	Moises Queralt Frias	Pallasso	Catalunya
09/11/15	23/11/15	15	Joao Alvim e Araujo de Almeida Vilela	Acròbata	Galícia
09/11/15	23/11/15	15	Miriam Crespo Gómez	Acròbata	Galícia
09/11/15	21/11/15	13	Anna Alavedra Cabeza	Pallassa	Catalunya
18/11/15	03/12/15	16	Elena Xibille Riera	Acròbata	Balears
18/11/15	03/12/15	16	Carlos Hernan Espósito	Acròbata	Balears
18/11/15	03/12/15	16	Anna Montserrat Boada	Pallassa	Catalunya
26/10/15	09/11/15	15	Oscar Hornero Sangüesa	Malabarista	Aragó
25/09/15	03/10/15	9	Samuel Rodríguez Aguilar	Logista	Catalunya
25/09/15	03/10/15	9	David Gallego González	Pallasso	Castella-Lleó
02/10/15	09/10/15	8	Luis Parrilla Bel	Malabarista	Aragó

Vam fer servir diferents vehicles de lloguer. Un per a la exploratòria, i durant un lapse de temps dos per als artistes per combinar accions a Gvegvelija-Idomeni i Preshevo. Normalment es va disposar d'un sol vehicle.

Els materials van ser poc significatius i van ser consumibles per als espectacles o d'oficina.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Farmacioles, mòbils alliberats, un parell d'equips de so de PsF, mapes i les eines dels artistes van completar l'equipament.

Viabilitat i sostenibilitat

El projecte per continuar necessita finançament i la sostenibilitat depèn d'aquest. Malgrat això els costos són baixos i el 2016 hem continuat fent accions amb fons propis. Els problemes no vénen tant per la banda econòmica com per la situació caòtica del context que combina canvis d'actitud de les administracions dels estats del corredor amb canvis de flux tant en intensitat com en localitzacions. Aquests darrers són els veritables reptes que tenim davant per resoldre.

SENSIBILITZACIÓ

Prèviament a l'acció al terreny es va dur a terme la campanya «Un Minut de Vergonya, un minut de dignitat» a favor dels refugiats, que va consistir en la lectura d'un manifest i l'estada davant de diferents ajuntaments de Catalunya en protesta per l'actitud de les autoritats davant de la crisi de refugiats.

Es va fer un bloc específic: <http://1minutdevergonya.blogspot.com.es/> i l'acció es va dur a terme a 21 localitats, 20 de Catalunya i a Madrid. En algunes es va repetir cada dimecres a les 20h diverses vegades i en altres només es va fer un cop.

<http://www.btv.cat/btvnoticies/2015/09/23/pallassos-sense-fronteres-promou-un-minut-de-vergonya/>

A banda es va fer difusió de l'acció a Grècia, Sèrbia i Macedònia pels mitjans socials Twitter; @psfcwb i Facebook <https://www.facebook.com/psfcwb/?fref=ts>

VALORACIÓ GLOBAL DEL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE I PERSPECTIVES DE FUTUR

El projecte, amb tots els seus inconvenients i amb la volatilitat del context, ha tingut un resultat prou satisfactori. Després de tants anys d'experiència amb refugiats ens hem trobat en un context molt més complicat de l'habitual. Actualment ens és més senzill realitzar la nostra activitat al Kurdistan iraquiana o al Líban que a Europa.

La intervenció de les administracions estatals, en el cas que ens ocupa, sovint genera moltes més dificultats que avantatges. En el cas de Macedònia no hi havia cap legislació adequada que facilités l'acció de les ONG i el Govern tampoc no era capaç d'oferir cobertura suficient als refugiats. Els diferents interessos polítics de cada estat generaven un ball de fronteres que portava de cap als refugiats i a les organitzacions que els intentaven brindar suport.

No és l'objectiu de l'informe criticar la UE, però des de l'òptica del funcionament del nostre projecte, cal dir que l'actitud de les autoritats de la Unió només ha generat inèrcies negatives. Es podia entendre que els països no membres ens compliquéssim la feina, però els membres tampoc ens la van facilitar gens ni mica.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

La perspectiva de futur és molt difícil de dibuixar i amb els darrers acords signats amb Turquia encara ho és més. La nostra perspectiva de projecte al voltant de la crisi de refugiats sirianoiraquiana és fonamentarà a tenir capacitat d'acció en els països veïns (Líban i Jordània) i en el mateix Iraq i a impulsar l'obtenció de permisos per fer activitats en els països balcànics.

SEGUIMENT GRÀFIC

MARÇ 2016

Les imatges corresponen al novembre de 2015, arran de la missió preliminar de seguiment i identificació als Balcans i Grècia duta a terme per dues tècniques del Fons Català

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

